

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van
als monument te beschermen levend houtig erfgoed in Limburg

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006,
1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober
2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008
6 januari 2009 en 30 januari 2009;

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare
monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de
bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten
en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december
1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7
december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 18 maart
2009;

1° Wegens de artistieke, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-
culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

solitaire groep van twee Quercus robur "Fastigiata", gelegen te
Bilzen (Munsterbilzen), Leroyplein ZN;

bekend ten kadaster:

Bilzen, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 730G/DEEL, 740B/DEEL,
786G/DEEL, 786L/DEEL en deel van de wegzate van het Leroyplein.

2° Wegens de artistieke, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-
culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

collectiehoogstamboomgaard, gelegen te
Diepenbeek (Diepenbeek), Kieselstraat ZN;

bekend ten kadaster:

Diepenbeek, 3e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 94E2/DEEL.

3° Wegens de artistieke, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-
culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

solitaire Ulmus x hollandia, gelegen te
Hasselt (Hasselt), Badderijstraat ZN;

bekend ten kadaster:

Hasselt, 1e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 1B6/DEEL, 98A/DEEL en deel van de wegzate van het Martelarenplein en het Kolonel Dusartplein

4° Wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

gevlochten Gele kornoelje (Cornus mas L.) haag, gelegen te Heers (Veulen), Nieuwe Steenweg(Veul.) 145;

bekend ten kadaster:

Heers, 4e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 873G/DEEL en deel van de wegzate van de Nieuwe Steenweg

5° Wegens de natuurwetenschappelijke waarde:

- als monument:

fladderiepen (Ulmus laevis Pallas), gelegen te

Heers (Rukkelingen-Loon), ;

bekend ten kadaster:

Heers, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 207G/DEEL, 209B/DEEL, 224C/DEEL, 25B/DEEL, 32K/DEEL, 32L/DEEL, 52T/DEEL.

6° Wegens de artistieke, esthetische, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

Zomereik (Quercus robur) de lievehereboom, gelegen te

Kortessem (Kortessem), Vinckenroyestraat ZN;

bekend ten kadaster:

Kortessem, 1e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 175B/DEEL, 261C/DEEL, 262F/DEEL en deel van de wegzate van de Vinckenroyestraat en Lievehereboomstraat

7° Wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

geschoren Gele kornoelje(Cornus mas L.)haag, gelegen te

Sint-Truiden (Groot-Gelmen), Helshovenstraat 2;

bekend ten kadaster:

Sint-Truiden, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 373H/DEEL en deel van de wegzate van de Helshovenstraat

8° Wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

geschoren Gele kornoelje (Cornus mas L.) prieeltje, gelegen te

Voeren ('s Gravenvoeren), Kloosterstraat ZN;

bekend ten kadaster:

Voeren, 6e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 98G/DEEL.

9° Wegens de artistieke, historische, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

Eénstijlige meidoorn (Crateagus monogyna Jacq) haag aan de zevensprong "Aan de Ling", gelegen te

Voeren ('s Gravenvoeren), Hoeneveldje ;

bekend ten kadaster:

Voeren, 6e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 728/DEEL.

10° Wegens de artistieke, natuurwetenschappelijke, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

Gewone es (Fraxinus excelsior L.), gelegen te

Voeren (Remersdaal), Hagelstein ;

bekend ten kadaster:

Voeren, 3e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 443B/DEEL, 444K/DEEL.

Artikel 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1. Solitaire groep van twee Quercus robur 'Fastigiata' te Bilzen (Munsterbilzen) :

Artistieke (esthetische) waarde : Deeluitmakend van een park in landschappelijke stijl en aangeplant als blikvanger in het grasveld voor het kasteel Edelhof is deze solitaire groep van twee zuilvormige zomereiken uitgegroeid tot de belangrijkste monumentale en beeldbepalende bomengroep in het centrum van Munsterbilzen, mede door de zeer brede kroon als gevolg van afstaande takken vanaf de boomvoet.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde: Deze zuilvormige Zomereik is een typische parkboom. De bomen hebben een respectabele leeftijd, van +/-150 jaar en ze vertonen geen gebreken. Doordat ze als solitaire groep zijn aangeplant hebben zij een representatieve habitus kunnen ontwikkelen.

Historische, volkskundige en sociaal-culturele waarde :

De bomengroep maakt deel uit van het park in landschappelijke stijl van het kasteel Edelhof.

Het domein ligt tegenover de abdij, in het centrum van Munsterbilzen. Het is ontstaan als een 19de eeuwse creatie van een sober landhuis in classicistische stijl met aanhorigheden en een park in landschappelijke stijl dat zich voornamelijk ten noorden van het landhuis uitstrekt.

2. De collectiehoogstamboomgaard te Diepenbeek

Artistieke (esthetische) waarde :

De boomgaard is beeldbepalend voor de ruime omgeving door zijn omvang, beslotenheid, gaafheid en traditionele aanleg (dwz omgeven door een meidoornhaag). Representatieve groeivorm en vaktechnische snoei.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde :

De boomgaard fungeert als genenreservoir. Het betreft een collectie van meer dan 3000 verschillende fruitsoorten, -rassen en -variëteiten waarvan er meerdere nog enkel in deze collectie terug te vinden zijn. Bijgevolg is het een dendrologisch belangrijke boomgaard.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde : Naast instandhouding van oude, praktisch verdwenen soorten, rassen van variëteiten ligt de historische waarde in de instandhouding van de traditionele en vakkundige manier van onderhouden en snoeien.

3. De solitaire Ulmus x hollandia te Hasselt :

Artistieke (esthetische) waarde :

Mooie, monumentale en beeldbepalende Ulmus x hollandia in het centrum van Hasselt. Vermoedelijk aangeplant rond 1890 bij de bouw van een keramiecfabriek.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde : Deze Ulmus x hollandia is het grootste exemplaar van ons land. Met zijn omvang van 463cm en een hoogte van 26m is hij de grootste en dikste van ons land. Hij is één van de laatste exemplaren van deze soort in deze regio.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde : tekst
Ooit was de olm een algemeen voorkomende boomsoort maar door een schimmelaantasting verdwenen nagenoeg alle olmen uit ons landschap. Jarenlang werd er geprobeerd om zogenaamd resistente klonen op de markt te brengen maar zonder veel succes. Deze *Ulmus x hollandia* is één van de weinige die overgebleven zijn.

4. Geschoren en gevlochten Gele kornoelje (*Cornus mas* L.) haag te Heers (Veulen) :

Artistieke (esthetische) waarde :

Een haag van geschoren en gevlochten Gele kornoelje is een traditie in deze streek. Twee ovale massieven sieren de hoeken bovendien. Het geheel is 35m lang en sluit een oude moestuinsite langs de straatzijde af. Het is een structuur- en beeldbepalend element van een (tuin-) architecturaal ensemble en -concept. De haag heeft een mooie representatieve kunstsnoeivorm.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde :

Het is een gaaf voorbeeld van een traditionele beheersvorm uit het verleden waarbij de beplanting werd geleid (gevlochten) en geschoren ter afsluiting van een site (moestuinsite).

5. Fladderiepen (*Ulmus laevis* Pallas) te Heers (Rukkelingen-Loon) :

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde:

Eén van de grootste autochtone fladderiepenpopulaties in Vlaanderen (genenreservoir), een zeer zeldzame soort.

De standplaats is typisch voor de soort namelijk in een ravijnbos op mergel, in het bronnengebied van de Herk.

6. Zomereik (*Quercus robur*), de Lievehereboom te Kortessem en openbaar domein Vinckenroyestraat (deel) :

Artistieke (esthetische) waarde :

Als één van de oudste bomen van België (volgens de overlevering zou deze Zomereik geplant zijn omstreeks 800), op de hoek van de Vinckenroyestraat en de Lieveherestraat is deze boom een belangrijke baken in het omringende agrarisch landschap.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde :

Gezien zijn hoge leeftijd is deze Zomereik bijna zeker autochtoon genetisch plantmateriaal.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde :

De boom groeit op de scheiding van de vroegere Loonse heerlijkheden Kortessem en Wellen, op het kruispunt van de huidige Vinckenroyestraat en Lievehereboomstraat. Uit oude geschriften blijkt dat er in de vorige eeuw een Mariabeeld in de boom hing. Historici menen dat toen op de zgn kruisdagen de processie niet meer naar de kapel van Printhaghen trok, deze eerbiedwaardige boom als nieuwe bestemming werd uitverkoren. Het mariabeeld werd toen door een kruisbeeld vervangen.

In de 18de eeuw was deze boom tevens een verzamelplaats voor de bokkenrijders.

Men vermoedt dat deze boom tijdens zijn jeugd meermaals geknot werd omdat de hoogte van de stam niet in verhouding stond.

7. Geschoren Gele kornoelje (Cornus mas L.) haag te St.-Truiden (Groot-Gelmen) :

Artistieke (esthetische) waarde :

Een geschoren haag van Gele kornoelje (Cornus mas L.) is een traditie in deze streek. Het geheel is ongeveer 40m lang en sluit de voortuin van een traditionele vierkantshoeve langs de straatzijde af. Het een structuur -en beeldbepalend element van een (tuin-) architecturaal ensemble in het dorpscentrum. De haag heeft een mooie representatieve vormsnoei.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde :

Het is een gaaf voorbeeld van een traditionele (Gele kornoelje) geschoren haag waarvan het voorkomen in hoofdzaak beperkt is tot de regio St-Truiden - Heers.

8. De Gele kornoelje (Cornus mas L.) prieeltje te Voeren (' s Gravenvoeren)

Artistieke (esthetische) waarde :

Deze topiary is een mooi voorbeeld van een representatieve kunstsnoeivorm, beeldbepalend voor de omgeving.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde :

Het is een gaaf voorbeeld van een traditionele (Gele kornoelje) topiary waarvan het voorkomen in hoofdzaak beperkt is tot de regio St-Truiden - Heers. Het is een gaaf voorbeeld van een bepaalde beheersvorm uit het verleden waarbij beplantingen werden geschoren en die praktisch volledig verdwenen is.

9. Geschoren en gelegde Eénstijlige meidoorn (Crateagus monogyna Jacq) haag te Voeren (' s Gravenvoeren) :

Artistieke (esthetische) waarde: Als één van de oudste weerhaag is zij representatief als traditionele leghaag in de regio.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde:

Door de hoge leeftijd van deze haag betreft het hoogst waarschijnlijk autochtoon genetisch materiaal.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde:

Het is één van de laatste restanten van een praktisch volledig verdwenen beheersvorm.

10. Gewone es (Fraxinus excelsior L.) te Voeren (Remersdaal) :

Artistieke (esthetische) waarde

De knotes behoort zeker tot de oudste en dikste van de regio.

Wetenschappelijke (natuurwetenschappelijke) waarde

Door de hoge leeftijd van de knotes kunnen wij er vrijwel zeker van zijn dat het om autochtoon genetisch materiaal gaat.

Historische , volkskundige en sociaal-culturele waarde

De boom markeert een oude grens van twee percelen.

De boom is het resultaat van een oude beheersvorm, hij toont aan wat het resultaat kan zijn van een volgehouden periodiek knotbeheer.

Artikel 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten , gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 2006(Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

16 JUNI 2009

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN